

Lokaløkonomiske effekter af det udsætningsbaserede laksefiskeri i Gudenåen

Indhold

- > Om lystfiskeri og samfundsøkonomi
- > Undersøgelsens resultater
- > Kan vi øge den lokaløkonomiske effekt?

Om lystfiskeri og samfundsøkonomi

'Samfundsøkonomisk betydning af lystfiskeri i Danmark', 2010, Fødevareministeriet

- > Ca. 600.000 danskere er inden for et år på fisketur
- > Lystfiskerne motiveres af spænding-naturen-afstresning
- > Fem typer af lystfiskere:
 - > Lystfisker i naturen (30 %)
 - > Ud for at fange fisk (24 %)
 - > Hyggefiskeri med venner og familie (24 %)
 - > På fisketur når solen skinner (13 %)
 - > Det aktive lystfiskerliv (9 %)
- > Høj betalingsvillighed for 'naturoplevelser', 'god fiskevandskvalitet' og 'gode fangstmuligheder'
- > Samlet omsætning på 2,5 mia. kr.
- > Finland og Sverige fiskere meget mere end os. USA fisker lidt mere end os. Og vi fisker mere end Holland og Tyskland. Se sammenligning USA-DK på næste side.

Om lystfiskeri og samfundsøkonomi

Sammenligning af lystfiskeriet i Danmark og USA

		Danmark		USA	
Antal lystfiskere	Brutto	616.000	11 %	46.000.000	14 %
	Netto	400.000 (est.)	7 %	33.000.000	10 %
Forbrug (mia. kr.)		2,5		268	
Forbrug pr. lystfisker/år		4.058 kr.		5.822 kr.	

Lystfiskeri er en udbredt fritidsaktivitet som skaber en økonomisk omsætning, bl.a. i de lokalområder, hvor fiskeriet foregår

En lystfisker er ikke bare 'en lystfisker'

Undersøgelsens resultater

Interviewundersøgelse gennemført november-december 2012. Interview med lokale eksperter inden for lystfiskeri, lakseopdræt og turisme. Undersøgelsens resultater valideret via høringsproces.

Formål: At beskrive den lokaløkonomiske effekt af det udsætningsbaserede laksefiskeri i Gudenåen.
Tre kommuner: Viborg, Favrskov, Randers

Lokaløkonomisk effekt af nuværende laksefiskeri i Gudenåen

–

Lokaløkonomisk effekt af fiskeriet i Gudenåen uden udsætninger af laksesmolt

=

Lokaløkonomisk effekt af det udsætningsbaserede laksefiskeri i Gudenåen

Undersøgelsens resultater

Om lystfiskeriet efter laks

- › Lystfiskeriet efter laks foregår på strækningen fra Tangeværket til nedstrøms Langå
- › Lang sæson (8 mdr.); betydeligt længere end norske elve (3 mdr.) og vestjyske vandløb (6,5 mdr.)
- › Det er et særkende ved fiskeriet i Gudenåen (i modsætning til de lakseførende vandløb i Vestjylland: Skjern å, Varde å, Storåen, Ribe å), at det ikke er reguleret af de bestemmelser, der følger af den nationale laksehandlingsplan (ingen kvoter, længere sæson, færre restriktioner)
- › Et 'demokratisk' fiskeri med nem adgang for alle
- › Årlige fangster på 1.200 laks, ud af en opgang på 4.000 individer.

Finansiering af lakseudsætninger

I kr.	2008	2009	2010	2011	2012
Randers Kommune	325.000	300.000	300.000	100.000	100.000
Favrskov Kommune			100.000	100.000	100.000
Viborg Kommune				100.000	100.000
<i>Kommunal finansiering</i>	<i>325.000</i>	<i>300.000</i>	<i>400.000</i>	<i>300.000</i>	<i>300.000</i>
Lystfiskerforeningerne	95.000	236.041	218.091	228.168	350.000
Fiskepleje	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
Peter Smertefris Fond*			125.000	125.000	125.000
<i>Øvrige bidrag</i>	<i>345.000</i>	<i>486.041</i>	<i>593.091</i>	<i>603.168</i>	<i>725.000</i>
<i>DCV egenfinansiering</i>	<i>580.000</i>	<i>465.000</i>	<i>257.000</i>	<i>347.000</i>	<i>225.000</i>
Samlet finansiering	1.250.000	1.251.041	1.250.091	1.250.168	1.250.000

BEMÆRK: Fremover kommunalt bidrag på 3 x 200.000 kr./år

Undersøgelsens resultater

Hvilke effekter er medtaget i undersøgelsen

Effekt	Datagrundlag	Medtages effekt?
Adgang til lystfiskeriet	Antal dag- og årskort udstedt til lystfiskere	Ja
Turismeeffekt	Antal lystfiskerskabte overnatninger pr. år	Ja
Forbrug i detailhandel	Lystfiskerforbrug pr. fiskedag for tre typer af lystfiskere	Ja
Bosætning	Vurderinger givet af lokale personer	Nej
Image	Vurderinger givet af lokale personer	Nej
Foreningsarbejde	Vurdering givet af lokale personer	Nej
Bidrag til miljøarbejde	Vurdering givet af lokale lystfiskerforeninger	Nej
Omkostning, udsætninger	Kommunernes omkostninger til køb af laksesmolt	Ja

Undersøgelsens resultater

Uden laks: Salg af årskort og dagkort bliver halveret

Lystfiskerforening		Årskort	Dagkort
Bjerringbro SF - meget stor nedgang	Med laks	650	1.000
	Uden laks	100	75
Langå SF - stor nedgang	Med laks	650	1.300
	Uden laks	500	500
Randers SK - lille nedgang	Med laks	200	100
	Uden laks	190	70

Samlet: Årskort vil falde fra 1.500 til 790, og dagkortsalget vil falde fra i dag ca. 2.900 årligt til 645

Undersøgelsens resultater

Uden laks: Antallet af overnatninger halveres

	Antal overnatninger med nuværende kvalitet i fiskeriet	Antal overnatninger uden laksefiskeriet
Langå Camping	15.000	7.500
Bamsebo Camping	2.500	1.000
Øvrige overnatningssteder*	5.000	2.500
I alt	22.500	11.000

* Øvrige overnatningssteder er Fladbro Camping, Madsens Hotel, Pramdragerhuset, m.fl.
Forbrug pr. dag baseret på VisitDanmark (2011)

Undersøgelsens resultater

33.900 fiskedage om året i Gudenåen

Type af lystfisker		Antal	Antal årlige fiskedage i Gudenåen	Antal fiskedage - med laks	Antal fiskedage - uden laks
Dagkortfiskere		2.900	1	2.900	645
Lokale årskortfiskere	BSF	400	25	10.000	1.538
	LSF	400	25	10.000	7.692
	RSK	200	5	1.000	950
Ikke-lokale årskortfiskere		500	20	10.000	5.267
I alt				33.900	16.092

Undersøgelsens resultater

Den lokaløkonomiske effekt

- > Målt i værditilvækst: En forskel på 2 mio. kr., fra 3,8 mio. kr. til 1,8 mio. kr. Baseret på 'Turismens økonomiske betydning', vedr. direkte og indirekte effekter (100 kr. øget omsætning ved overnatning og forbrug = 35 kr. lokaløkonomisk effekt)
- > Grunden til at man kan opnå et så godt resultat (stor værditilvækst) for relativt få penge skyldes lystfiskernes betalingsvillighed, og at de lokale forhold (at man har en å, som er 'klar' til at huse laks, giver gode muligheder for at skabe udvidet lystfiskeri uden de store omkostninger.

	Nuværende	Uden laks	Forskel
Fiskekort	2.061.950	952.050	1.109.900
Overnatning	2.070.000	1.012.000	1.058.000
Omsætning	3.552.950	1.581.061	1.971.889
I alt	7.684.900	3.545.111	4.139.789

Undersøgelsens resultater

Øvrige effekter af laksefiskeriet

- > Bosætning
- > Image
- > Det lokale liv (social-kulturel kapital)
- > Miljøarbejde

Diskussion: Kan vi øge den lokaløkonomiske effekt?

Perspektiv 1: Inden for de nuværende rammer

- > Sæt flere fisk ud = flere lystfiskere
 - > 'ud for at fange fisk'- og 'lystfisker i naturen'-segmenterne
- > Bedre formidling/supplerende aktiviteter/bredere udvalg af overnatningsmuligheder

Diskussion: Kan vi øge den lokaløkonomiske effekt?

Perspektiv 2: Sammenligning mellem Gudenåen og River Thurso (skotsk lakseflod)

- > To vandløb af samme størrelse
- > Begge med lange traditioner for lystfiskeri efter laks
- > Oplandet ligner hinanden (større by ved udløbet, mindre byer opstrøms)

Kunne man bare tage det bedste fra begge disse to vandløb!

Diskussion: Kan vi øge den lokaløkonomiske effekt?

Perspektiv 2: Sammenligning mellem Gudenåen og River Thurso

	River Thurso	Nedre Gudenåen
Længde	27 km	28 km
Organisering	Privat ejet og organiseret. 12 private beats. 1 offentlig beat	Privat ejet. Udlejet til frivillige foreninger. Opdeling i strækninger
Andel af 'turisme' fiskeri	Dominerende	Omfattende
Overnatningsform	Hotel	Camping
Prioritering af laksefiskeri	Meget høj. Vandløbet plejes på alle måder for at tilgodese lystfiskeriet. Netfiskerettigheder er opkøbt. Restriktiv regulering af skarv.	Middel høj. Afvejning mod andre interesser. Netfiskeri i Randers fjord begrænser opgang. Tangeværket umuliggør naturlig bestand.
Dage med laksefiskeri	175	275
Lystfiskere pr. dag	24	123
Antal fiskedage total pr. år	3.912	33.900
Omkostninger til fiskeri og hotel pr. dag	2.330 kr.	
Tilkøb af guideservice	560.000 kr./årligt	Findes ikke
Omsætning	9,7 mio. kr.	7,7 mio. kr.
Beskæftigede ved fiskeri	3-5	0
Beskæftigelse i øvrigt	8	4
Laksefangst pr. år	2.015	1.200
Fiskedage pr. 1 laks	2	28 (10?)

Diskussion: Kan vi øge den lokaløkonomiske effekt?

Perspektiv 3: Sammenligning af fremtidsudsigter for danske laksevandløb

	Gudenåen	Skjern å	Varde å	Storåen
Laksefangster pr. år	1.200	1.200	450	450
Vil fangsterne stige fremover?	Nej	Ja	Ja	Nej
Potentiale for at udvikle lystfiskerturisme	? Kræver løsning ved Tange sø for at skaber variation i fiskeriet og større bestande	Gode. Kræver at tilløbsvandløbene kommer til at fungere	Meget gode. Nedlæggelse af Karlsgårdeværket => fri passage. Kræver stort arbejde omkring tilløbsvandløb	Begrænsede. Kræver løsning ved Kraftværkssøen

Diskussion: Kan vi øge den lokaløkonomiske effekt?

Perspektiv 4: Fjernelse af Tange sø/omløbsstryg

- > DTU Aqua (2011): Scenarie om en opgang på 26.000 fisk. 10 % befiskning af disse. Fremtidig værdi af havørred- og laksefiskeriet på 38,4-53,7 mio. kr. årligt.